

REDACTOR
DR. ALEXANDRU RUSU

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ - JUDEȚUL ALBA DE JOS

MANUSCRISELE NU SE
== INAPOIAZĂ. ==

Unitatea

Foaie bisericească-politică. — Apare în fiecare Sâmbătă.

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 120 Lei
Pe 6 luni . . . 60 Lei
Pe 3 luni . . . 30 Lei
Numărul 2.50 Lei

Pentru inserate se plătește 4 lei de șir garmond
La publicările ulterioare se socotește taxa jumătate

O paranteză fatală.

— Pe marginea proiectului de lege al învățământului primar —

(*) În numărul trecut am analizat proiectul de lege al dlui ministru Dr. Angheliescu din punctul de vedere al învățământului *religios*, iar acum vom cere să-l privim din acela al învățământului *confesional*. Ne simțim datorii la aceasta cu atât mai vădit, că — pe cuvânt, că „Senatul n'are ce lucra“ — d. ministru a depus de atunci proiectul său de lege și pe biroul acestuia, cerând pentru el chiar urgența, care i-a fost admisă.

Dar, va întreba cineva, ce legătură are chestiunea învățământului *confesional* cu acest proiect al ministrului, care — după cum se știe — privește învățământul primar *al statului*?

— Lucrul este foarte adevărat, și cu toate acestea actualul proiect de lege este de o importanță covârșitoare pentru școlile confesionale. *Existența acestor școli, cu sau fără drept de publicitate, atârnă deadreptul dela dispozițiile acestui proiect*, care dacă va fi votat așa cum este prezentat Corpurilor legiuitoare, îngroapă pentru multă vreme — dacă nu pentru totdeauna — învățământul confesional *românesc*, lovind cu putere și în acela al minorităților etnice.

Căci, iată ce spune acest proiect în două din articolele sale de introducere:

Art. 2. — Învățământul primar se predă: în școlile statului (*școli publice*); în școlile și institutele particulare autorizate de stat și în familie, conform legii învățământului particular.

Art. 3. — Școlile primare de stat (*școli publice*) sunt acelea înființate în conformitate cu această lege, nu numai de stat, ci și de comune și județe, cu autorizarea ministerului instrucțiunii.

Paranteza, subliniată de noi din ambele aceste articole, o spune cât se poate mai limpede: **Școli publice, sau școli cu drept de publicitate, vor fi pe viitor — cel puțin în ce privește învățământul primar — numai școlile statului.** Toate celelalte vor fi școli sau institute *particulare*, normate (la fel ca învățământul din familie!) de legea învățământului *particular* — un alt proiect, în pregătire —, sau cu alte cuvinte: *Școli, cari nu vor avea dreptul de publicitate.*

Tot ce bisericele românești dela noi au lucrat veacuri întregi în această direcție, toată jertfa și tot sufletul pe cari aceste biserici l-au pus în serviciul acestor instituții de temelie ale culturii neamului nostru, *învățământul confesional*, la care aceste biserici țin și azi cu toată puterea, *se anihilează deci printr'o simplă paranteză a d-lui Dr. Angheliescu!* Răul — că nu-i putem zice altcum! —, care veacuri întregi a infectat (cititorii să se ierte cuvântul!) organismul vieții publice a neamului nostru de dincoace de munți, se scoate deci de acest „operator“ miraculos cu o sin-

gură tăietură de cuțit — paranteza —, care-i este fatală!

Dacă prin urmare bisericele noastre din Ardeal țin, ca truda și munca de veacuri depuse în școlile lor, pentru menținerea cărora s'au pronunțat cu atâta însuflețire toate sinoadele și congresele bisericești, să nu fie desființate de astăzi pe mâine, *trebuie să se pună cu toată puterea împotriva acestei nenorocite paranteze*, care nu-i lăsat să ajungă, cuvânt de lege în țara aceasta.

Lucrul acesta l-a înțeles pe deplin *conferența episcopatului nostru*, ținută săptămâna trecută.

Legată cu trup și suflet de școlile sale, cari îi sunt cea mai curată glorie, biserica noastră socotește desființarea învățământului său confesional ca una din cele mai grele lovituri cari pot s'o ajungă și ca o dispoziție, care — orice s'ar spune de alții, — este în detrimentul statului nostru. În deplină consonanță cu acest punct de vedere, care de atâtea ori și în atâtea forme a fost adus la cunoștința guvernului, *arhieriei bisericii noastre* — cumpăniad desigur de nou toată gravitatea momentului — *s'au pronunțat și de astădată cu un singur glas, împotriva „parantezei“ d-lui Angheliescu, angajându-se să lupte cu toate mijloacele pentru înlăturarea punctului de vedere pe care-l exprimă.* Memorii la toate forurile cari pot să spună un cuvânt hotărâtor în chestie; adrese speciale către toți parlamentarii, clerici și mireni, ai bisericii noastre; o pastorală colectivă de orientare și chemare la lupta decisivă către clerul și poporul pe care datorii sunt să-l conducă la pășunea cea adevărată; și — mai presus de toate — o acțiune din cele mai energice în chiar parlamentul țării, unde se va da lupta cea mare!

Acestea sunt — pe cât am putut afla — mijloacele, la cari s'au oprit Preasfințiiții noștri arhieriei în conferența lor de pe urmă. Ele dovedesc, că *lucrul se ia într'adevăr serios* și că, decumva biserica ortodoxă dela noi va înțelege și ea — cum aflăm că e cazul —, să nu se retragă de pe câmpul de luptă, *acest punct al proiectului d-lui Dr. Angheliescu nu credem să poată fi ridicat la valoare de lege.*

În orice caz, lucrul atârnă și dela noi și de aceea n'avem destule cuvinte să indemnăm pe toți credincioșii bisericii noastre să sprijinească din toate puterile această acțiune, menită a servi mari interese de neam și de țară.

Sus deci inimile și cu Dumnezeu înainte!

Din expozeul d-lui Duca. În ședința din 20 Martie c. a Camerei, ministrul nostru de externe, d. I. G. Duca a făcut un larg expozeu asupra politicii noastre externe. Oprindu-se și asupra celor două mari puteri, „*cari deși n'au teritorii și deși nu au armate, exercită totuși o puternică influență morală în lume*“: Vaticanul și Liga Națiunilor, a spus, în legă-

tura cu cea dintâiu, următoarele lucruri despre chestiunea concordatului:

„*Cu ocaziunea vizitelor pe care d. prim-ministru și cu mine, le-am făcut Soveranului Pontif, ne-am putut convinge personal de dorința vie, care există la Vatican, ca raporturile dintre Sfântul Scaun și regatul nostru, care numără astăzi mai multe milioane de catolici, să fie din cele mai prietenești. Vaticanul ar fi dorit ca să se încheie un concordat între el și noi încă mai de demult. Vaticanul a înțeles însă motivele, pentru cari guvernul român socotea că este inoportun a începe negocierile unui asemenea concordat înainte de a se fi aranjat regimul general al cultelor prin textul însuși al Constituției. Astăzi, când Constituția este votată, nu mai e nici o piedică pentru încheierea lui. Negocierile au început și nu am nici un cuvânt pentru a mă îndoii, că ele se vor sfârși în condițiuni satisfăcătoare.*“

Înainte de-a ne ocupa, cu alt prilej, mai pe larg de această chestiune, am ținut să dăm aceste declarații ale d-lui Duca, după chiar notele stenografice ale Camerei, pentru ca cititorii noștri să poată fi cât mai deplin orientați asupra intențiilor guvernului în această materie. Negocierile, de cari vorbește d. ministru de externe, s'au urmat până acum, după cum se știe, la București între Nunțiuul papal și d. C. Banu, fostul ministru al cultelor. De atunci, ele au și fost terminate aici acasă, urmând ca d. Banu să plece, însoțit de d. Zenovie Păclișanu, la Roma, spre a aranja definitiv această chestiune. Mai nou, se spune, că afirmative la intervenția mitropolitului primat, călătoria aceasta s'ar fi amânat „sine die“, pentru ca concordatul să nu poată fi încheiat înainte de ce regimul cultelor s'ar aranja și în amănunte prin noua lege, care urmează să fie supusă încurând Corpurilor legiuitoare.

Nu știm încă, dacă acest amănunt corespunde, ori nu, pe deplin realității, dar oricum ar fi, e sigur, că chestiunea concordatului a intrat de acum în faza realizării, pe care nimic nu va putea s'o mai împiedece.

În interesul adevărului. În legătură cu cele scrise de noi la acest loc sub titlul „O mare greșală și o rușine“, direcțiunea liceului de stat din Aiud ne trimite o întimpinare mai lungă, din care reținem următoarele:

„*Nu este vina directorului și a corpului profesoral rătăcirea unui elev, care fără incuviințarea materialului publicat, a tipărit lucrurile pe cari le-a tipărit, nu în Aiud ci în Alba-Iulia, și le-a răspândit înainte de-a afla noi conținutul revistei. — Revista a fost imediat suprimată. Elevul și-a primit în parte pedeapsa și urmează să i-se aplice o pedeapsă și mai drastică decât ați cere!*“

În fața acestei declarații, de care luăm act cu bucurie, și care incontestabil desfin-

țază aproape motivele pentru cari am crezut că putem și — fiind vorba de o publicație în toată regula, aflată în mâinile elevilor dela noi — că suntem chiar datori, să vorbim de „o rușine“, dar ținem să constatăm de nou, că a fost (acolo ca și oriunde aiurea!) „o mare greșală“ a se admite, ca elevi de școală să scoată reviste. Elevii, de oriunde, să-și vadă de lucrările cari li-se cer în școală la diferitele studii, și dacă au vreme și talent deprindă-se cu tot ce e bun și frumos în cadrele „cercurilor literare“, unde ochiul veghiator al profesorului conducător va ști să prevină tot ce n'ar putea să intre acolo.

În felul acesta, școlile noastre vor putea fi la adăpostul oricărui neajuns de această natură și când unul sau altul dintre elevi totuși s'ar găsi vinovat de atari transgresiuni, lucrul s'ar aranja în familie, fără ca lumea dinafară să ia cunoștință de dânsul. Și aceasta oriunde, dar mai ales la școli, unde — cum cu multă plăcere aflăm că e cazul și la școala din chestie — conducerea își dă toată silința să infiltreze în sufletul elevilor gânduri și sentimente din cele mai alese.

Scriind acestea, ne împlinim o datorie, cum numai o datorie ne-am împlinit și atunci, când, în numărul ultim, am scris cele scrise.

Instalarea

Capitlului mitropolitan din Blaj.

După aprobarea promoțiilor graduale făcute pe urma vacanței ivite prin moartea fostului prepozit Simeon Pop Mateiu, și după alegerea noului canonic teolog în persoana pâr. Dr. Ioan Sâmpăleanu, instalarea solemnă a capitlului întregit s'a efectuat Duminică trecută cu ceremonialul obișnuit.

Înainte de-a se începe liturghia, pontificată de însuși mitropolitul, I. Preasfinția Sa a ieșit în presbiteriu pentru a designa canonicilor noile staluri. În cursul acestei ceremonii, la care a participat Blajul întreg, pâr. mitropolit a adresat fiecărui canonic cuvinte de înțelegătoare apreciere asupra muncii depuse în serviciul bisericii până în prezent, găsind pentru

fiecare cuvântul potrivit firii și aptitudinilor sale și indemnându-i pe toți să continue a munci fără preget pentru binele și înaintarea sfintei noastre biserici. Rând pe rând, canonicii și-au ocupat apoi, în accentele incurajatoare (Mulți ani!) ale corului școlii normale, noile lor staluri și de pe fețele lor se putea citi hotărârea nestrămutată și atât de mângâitoare, de a servi pe viitor cauza sfintei biserici, ai cărei înalți demnitari sunt, cu și mai multă râvnă decât până acum. Acesta a fost de altfel și cuprinsul cuvântului de mulțumită adresat I. Preasfinției Sale, în numele tuturor, din partea noului prepozit capitular, Monseniorul Dr. Isidor Marcu, vicarul mitropoliei.

*

Iată acum și câteva date biografice ale noului canonic Dr. Ioan Sâmpăleanu:

Născut în Tritul de sus la 27 Iulie 1866, tinărul licean, ale cărui talente au atras asupra sa din bună vreme atențiunea mai marilor săi, fu trimis la 1885 din partea fericitului mitropolit Vancea în Colegiul sf. Atanasie din Roma, pentru a urma studii de filosofie și teologie la universitatea Propagandei de acolo. Aici a făcut studii din cele mai frumoase, luând și doctoratul în filosofie și teologie. Tot în Roma a fost hirotonit și de preot la 21 Dec. 1890 din partea arhiepiscopului Stefanopoli.

Reîntors la Blaj a stat câtva timp în cancelaria mitropolitană, pentruca să treacă apoi în slujba atât de importantă de spiritual al Seminarului teologic. La 1896 a fost numit de profesor al Academiei teologice, post pe care l-a avut până în timpul din urmă, lucrând paralel și ca profesor de religie la aproape toate institutele noastre de învățământ. Ca defensor al tribunalului matrimonial, iar mai târziu ca fisc și asesor consistorial, a muncit mult și pe terenul administrației bisericești, căreia va trebui să se dedice de acum cu și mai multă putere.

Este un apreciat orator, și ca atare a făcut foarte bune servicii Reuniunii de misiuni ale arhidiecezei. A lucrat și pe teren literar, figurând între membrii primului comitet de redacție al revistei „Cultură Creștină“.

În 1919 a fost distins cu titlul de vice-protopop onorar, pentruca în ședința electorală a capitlului bobian din 28 Ianuarie c. să fie ridicat la treapta de canonic teolog.

În fața sinoadelor.

În legătură cu cele scrise de noi în numărul ul. privitor la atitudinea clerului nostru față de „Instituțiunea recunoștinței“, pâr. Nicolae Platon din Șomfalău ne trimite o scrisoare mai lungă, din care reținem următoarele:

În sinoade ne vom însufleți pentru ideea salvatoare, și frățeste ne vom sfătui ca aflăm modalitățile potrivite pentru împlinirea marelui ideal, și vom cerca căile, ca și poporul să contribuie în măsură cât mai mare la acest monument al timpului nostru.

Între altele aflăm de bine a se pertracta următoarele:

1. Cât ar fi aplicat să subscrie de bunăvoie fiecare frate preot, fie și în mai multe rate lunare, ori chiar trei-lunare.

2. Cu cât ar putea contribui bisericile la eventualele venituri mărite prin reforma agrară.

3. La sărbătorile s. Paști și în vacanțele de vară să se aranjeze în centrele mai însemnate și în comune producțiuni teatrale, concert-serate, conferințe culturale, cu concursul tinerimii locale, a studențimei de liceu, universitate, a preoților, profesorilor etc. — al căruia venit curat să fie destinat în întregime pentru școlile Blajului.

Revistă bisericească.

Miercuria trecută s'a ținut în Blaj, ședința prezidiului I. Preasfinției Sale mitropolitului Vasile Suciu, o nouă conferință episcopalească. Discuțiile s'au urmat cu deosebire asupra chestiunii școlilor confesionale, pe care proiectul școlar al dlui Dr. Anghelescu le reduce pur și simplu la școli particulare, fără drept de publicitate. S'a hotărât, că biserica renunță la școlile sale și va lupta pe toate căile pentru afirmarea acestui punct de vedere.

În consistorul secret dela Roma ținută săptămâna trecută, au fost ridicați la rang de Cardinal: George Mundelein, arhiepiscop din Chicago și Patriciu Iosif Hayes, arhiepiscopul din New-York. Cu prilejul acesta,

□ □ Foiața „Unirii“ □ □

Comori îngropate.

— Reflexii actuale oricând și o propunere în legătură cu ele —

de Preotul DUMITRU NEDA.

II.

Din nefericire prea puțini citesc însă rugăciunile minunate ale Ceaslovului nostru și repet cele zise la început: E păcat să zăcă îngropate atari comori neprețuite. Rugăciunea doar nobilitează în cel mai înalt grad și în cea mai mare măsură, și o comunitate bogată în suflete pătrunse de duhul rugăciunii e o comunitate rezistentă, conștientă, viguroasă, cu viitor asigurat. Invers: De unde lipsește acest dub, lipsește și vigoarea morală, fără de care individ și societate sunt cetăți clădite pe nisip. Vorba Scripturii: Dreptul din credință va fi viu, întru cât toate faptele sale și-le va conforma principiilor isvorite din credință. Numai cât credința e unul din darurile Duhului sfânt, iar darurile de natura acestuia se capătă și se țin prin rugăciune smerită.

Psihologia apostataților poate servi aici cu exemple triste. *)

*) Preotul misionar al eparhiei lugojene ar ști să ne spună povestea dureroasă a unei parohii părăsite de păstorul său și a unui liturgier rămas de mărturie în bisericuța lăsată în grija Domnului, după ce în mai bine

Conduși de aceste considerații cred, că trebuie să facem tot ce este cu putință ca să ținem treaz și să întărim și la noi despomenitul duh al rugăciunii și ca să ajungem scopul

de douăzeci de ani de „pastorație“ nu se făcuseră într'ansa atâtea Utrenii și Vecernii și nu se spusese spre întremarea sufletescă a credincioșilor atâtea predici câte degete are un om sănătos la o mână. Singură liturgia doar de se făcea la repezeală, de mântuială, pe cum arată ecteniile și rugăciunile mutilate, ori de dreptul eliminate, ale liturgierului răbdurii la astfel de operații samavolnice, dar trădător dacă nu se iau măsuri contrare preventive.

A putut fi orice titularul acelei parohii, foarte apreciat odinioară de superiorii săi, om al rugăciunii însă n'a fost. Sfârșitul firesc se poate zice că trebuia să fie cel cunoscut.

Iar cât e pentru „peștele cel mare“, foștii colegi ai dânsului din „Canisianum“, la întrebări discrete, înainte de aceasta cu 5-6 ani, îl descriau ca pe unul ce este condus de-o mentalitate laică, cu tot portul preotesc și care are oroare de ceea ce se cheamă disciplină și devoțiune. Nici n'a rămas până în capăt în institut, ci mai la urmă s'a tras într'o localitate din împrejurimile Innsbruckului, unde, oricum, era o disciplină mai liberală, ca cea din apropierea eminentilor spirituali ai institutului iezuitic. — Isprăvile ulterioare, durere, au confirmat observările de-acum 5-6 ani.

Nu ne mirăm însă de acestia, când știm cazul similar al savantului apărător cu nume mare al neprihănitei zămisliri: Passaglia, la care invers cu zelul scrutătorului prea obsedat de grandoarea lucrării sale, scăzând devotamentul în împlinirea conștientă a exercițiilor de pietate (îndeosebi neglijarea meditației zilnice, pe titlul că el cercetând scrierile ss. Părinți meditează pentru toată lumea), a terminat cu — apostazia. Harul respins, ori bagatelizat, se răsună cumplit!

dorit, caută să urmărească procedura bisericii și să rămână: Să se aleagă cele mai potrivite rugăciuni și să fie proovăzute cu indulgențe. Dacă cei în drept ar interveni la locul competent, e mai mult ca sigur că cererea va fi rezolvată favorabil.

Și de ce adevărat să nu ne folosim și noi în cadrele proprii, de imenzele bogății nesecate ale vistieriei cerești, din care biserica poate împărtași pe fiii săi? — Dacă s'au concesit indulgențe pentru litania madonei de Loretto, de ce să nu se concedă și pentru Paraclisul nostru? Și dacă s'a făcut același lucru cu litania preasfântului Nume, ori a numelui Domnului, de ce să nu se facă un favor similar celor ce vor recita canonul Domnului Hristos? Ori doară canonul către puterile cerești și toți sfinții nu merită atâtea atenție și litania tuturor sfinților din Apus? — Mai de departe: Credincioșii noștri de ce să nu scoată după cuminecare, apă, cu veselie, din isvorul pururea curgător al milei dumnezeiești, spre ușurarea suferințelor celor ținuți în locul călător, cum le stă în putință celor ce rostește după prescriere, rugăciunea: En ego, o bone et dulcissime Iesu, — ori repetă clasica rugăciune sf. Augustin: Anima Christi, sanctifica me? — Avem și noi o „Rânduială a sfintei cuminecături“ cu minunate alcătuirii ale unor mari învățători ai lumii. Să nu se aplece între altele nici una, carea să fie pusă alături în cinstire cu Anima Christi a sf. Augustin? D'apoi Imp

Părinte a ținut o alocuție, în care arătând situația bisericii din diferitele țări, a insistat cu deosebire asupra celei din Statele Unite nord-americe, ale căror manifestări de viață au ridicat în timpul din urmă atât de mult prestigiul catolicismului. Alocuția a relevat apoi satisfacția deosebită ce o are sf. Părinte pentru expoziția misionară ce se va inaugura anul viitor în Vatican cu concursul tuturor catolicilor.

La inițiativa mitropolitului primat al bisericii ortodoxe s'a început, mai ales în vechiul regat, unde e nevoia mai mare, o *întinsă propagandă contra alcoolismului*. Ea se face prin așa numitele „cercuri pastorale” sau „culturale”, un fel de asociații preoțești conduse de protopopul județan, înjghebate anume în scopul acesta. Un curier al mitropoliei, numit „Apostolul”, care e vorba să iasă bisăptămănal, are menirea să îndrume cu folos această activitate, căreia îi dorim cele mai bune rezultate.

Știri din Constantinopol anunță, că patriarhatul ecumenic n'ar fi admis în chestia calendarului punctul de vedere al Sinodului dela București, cerând *adoptarea integrală și fără nici o rezervă a calendarului gregorian*. Excepțiunea făcută de acesta privitor la sărbătoarea Paștilor, se crede acolo absolut inoportună. Chestia s'a pus deci de nou în discuție și, după cum se vestește dela Belgrad, nu-i eschis ca în curând să se țină undeva (se pomeneste Nicheia din Asia mică) un sobor comun pentru a se aranja chestiunea definitiv.

Intre guvern și biserica ortodoxă a Basarabiei s'o ivit de curând un *conflict pe chestiunea școlii eparhiale de fete din Chișinău*. Școala aceasta este o școală a bisericii și cum ministerul vrea să-și impună asupra ei autoritatea întocmai ca la școlile de stat, e vorba ca, întrucât nu s'ar putea altfel, școala să fie declarată ca școală particulară, scoțând-o astfel de sub ingerințele nedorite ale ministerului. — Iată deci un nou sprijin în lupta pentru școala confesională!

rate ceresc al Răsăritului stă oare îndărăptul inimii Veni sancte Spiritus? Și lauda adusă Preacuratei de Pavel Monahul nu poate sta oare lângă Memorare a sf. Bernard?

Și câte altele s'ar mai mai putea pomeni încă! Ad ilustrandam rem însă ajung și acestea. Mai amintesc totuș salutul grecesc: Hristos în mijlocul nostru, cu răspunsul aducător aminte al omniprezenței divine a lui Hristos ce impune seriozitate în tot ce zicem și facem: Este și va fi! — Judece acum orișicine: Nu-i acest salut tot așa de simpatic ca Laudetur al Latinilor, — carele însă — atât salutul cât și răspunsul, — e provăzut cu indulgențe? Ceeace, adaug îndată, nu mă îndoiesc că a contribuit și contribuie nespuse de mult la dragostea cu care este folosit, precum a mai contribuit și contribuie și la dragostea cu carea se rostesc și rugăciunile pomenite aici, dar provăzute cu indulgențe, spre binele celor ce se roagă și a celor pentru cari se roagă. Numai Dumnezeu, atotștiutorul, este în stare să aprecieze la justa lui valoare binele sufletesc produs pe această cale. Ne putem face însă o idee oarecare despre însemnătatea cauzei, dacă vom lua în socotință atenția mare ce i-a dat-o totdeauna biserica apusana, ale cărei rugăciuni și „orațiunile ejaculatorii” dau volume mari, după cum arată opera lui T. Beringer: Die Ablässe, tipărită și retipărită de o mulțime de ori.

Pentru mai deplina cunoștință și înțelegere a celor afirmate, notez că pentru a dobândi o

Gazetele anunță, că în *chestiunea averilor bisericesti din Basarabia*, pe cari guvernul ar fi voit să le ia în administrare proprie înstăpânindu-se prin aceasta pe întreg mersul bisericii, Sinodul a dat dreptate punctului de vedere al Basarabenilor, hotărând că până la organizarea definitivă a bisericii ortodoxe din întregul regat, aceste averi să fie administrate de o epitropie comună adhoc a celor trei episcopii basarabene, compusă din episcopul și câte 2 membrii (unul mirean), delegați din partea singuraticelor eparhii.

„Prager Presse” are din Moscova informația, că ortodoxismul rusesc se gândește la un *mare congres* — un fel de conciliu ecumenic — *al întregii biserici ortodoxe pe anul 1925*. El s'ar ținea la Moscova, ori la Constantinopol și s'ar ocupa de lichidarea prăbușirii continue a bisericii ortodoxe rusești precum și de chestiunea unei legături cât se poate mai strânsă între toate bisericile ortodoxe.

Știri mărunte.

Personale. Din prilejul conferenței episcopesti de Miercurea trecută, afară de Presfinții Dr. Valeriu Traian Frențiu dela Oradea și Dr. Alexandru Nicolescu dela Lugoj, au fost oaspeții Blajului nostru și Rvmii dd. canonici Dr. Octavian Domide dela Gherla, Dr. Dănilă Fireza dela Lugoj și Dr. Gheorghe Miculaș dela Oradea mare.

— Dumineca trecută au fost hirotoniți de preoți următorii absolvenți de teologie: Ioan Racoșian, numit de adm. par. la Ibănești Victor Pop numit adm. par. la Frumoasa, Emanoil Crețu numit adm. parohial la Vecerd, Ioan Mihaiu numit adm. parohial la Bărcuț și Alexandru Samoilă destinat pentru Țichindeal.

Un nou turneu literar. Indemnate de bunele rezultate ale turneului său din anul trecut prin orașele de căpetenie ale Ardealului, societatea scriitorilor români va continua în acest an opera începută, având și concursul ministerului artelor. Un nou turneu de șezători literare va porni în curând, de astădată în orașele

indulgență oarecare se recere negreșit ca rugăciunile respective să fie rostite cu graiul și meditănd asupra cuprinsului lor, — carele să se poată strecura în felul acesta și să se poată întipări adânc în inima celui ce se roagă.

Să ne gândim acum la splendidele noastre rugăciuni răsăritene, atât de bogate și de variate ca formă și fond și la gândirile și simțirile ce ar trezi și ar întări în toți câți cu bunăcredință le-ar rosti cu gura, le-ar lumina cu faclia minții curățite de harul ceresc și le-ar încălzi în focul inimii învăpăiate de iubirea lui Dumnezeu, căci așa se meditează.

Eu unul nu mă pot îndoi, că în felul acesta în nenumărate suflete — lămurite în cauză, — lumină mare ar răsări din apropierea deasă de cel ce locuiește în lumină neapropiată, spre bucuria cerului, unde s'ar ridica adesea aceste suflete, spre mângâierea sufletelor ce-și așteaptă izbăvirea din suferințele vremelnice ale locului curățitor și spre mândria Sionului pământesc, care astfel ține neîntreruptă legătura dragostei între cer și pământ.

Iar cel ce, având putere, va lua în mână spre deplinire această cauză, să fie sigur că toți câți se vor împărtăși de numitele bunuri sufletesti, se vor ruga, ca mila Domnului să-l urmeze în toate zilele vieții sale.

În ce mă privește pe mine: Dixi et salvavi animam meam. Alții, mai cu cădere, vor ști și vor putea să și facă mai mult. Și vremea ar și fi, ca să facem Domnului!

de nord ale Transilvaniei, apoi în Bucovina și Basarabia. În frunte cu d. Mihail Sadoveanu, vor lua parte la el cei mai bun scriitori ai noștri. Amănunțele nu sunt încă definitiv stabilite. Se știe însă și până acum, că turneul va fi cam dela 10 până la 20 Aprilie și dela 5 Maiu până la 5 Iunie, cu totul vre-o 40 de zile.

Locale. Măine, Dumineca a treia a sf. Paresimi, va predica în catedrală părintele Dr. Alexandru Rusu, canonic mitropolitan.

— Sâmbăta trecută s'a ținut, în prezența unui mare număr de acționari, *adunarea generală a băncii »Patria«*, la care au fost depuse aproape 900 acțiuni cu peste 3 mii de voturi. Din bilanțul prezentat însemnă: Plătirea integrală a capitalului societar ridicat la 6 milioane, fondurile de rezervă cifrate în 3 milioane, — depuneri peste 15 milioane, interese anticipate de aproape 800 mii, reescompt și diverse conturi creditoare în suma de 9 milioane. Toate acestea prezentând, față de pasivele, în cari realitățile și investiriile sunt cifrate cu abia a șasa parte a valorii lor reale, un beneficiu net de peste 1 milion Lei. Din acesta s'a dat acționarilor o dividendă de 70 Lei după acție, iar pentru scopuri culturale s'au votat 35 mii Lei, din cari — o relevăm cu mulțumită — 3000 s'au dat presii locale. Circulația a fost de 314 milioane, iar averea totală a băncii s'a urcat la respectabila cifră de 36 milioane. Ca nou membru în consiliul de administrație a fost ales directorul Augustin Caliani, iar în consiliul de cenzori d. Ștefan Pop, profesor secundar.

— Dumineca trecută s'a ținut în sala de gimastică a liceului nostru, *a doua serată culturală* aranjată de »Reuniunea femeilor române«. Programul a fost: o conferență a d-lui Octavian Modorcea profesor secundar (despre radiu), o declamație și un punct de pian. Venitul acestor serate e menit în întregime pentru »Institutul recunoștinței«.

— Măine, Duminecă la orele 10 1/2, se va ține în salele »Casinei române«, *adunarea generală a cooperativei »Ajutorul«*.

Din Sănnicolaul mare, în Banat, ni-se raportează despre o *reușită serată culturală* dată sub egida parohiei noastre de acolo, la prinderea postului de Paști. Învrăstat cu mai multe puncte de cor, executate cu rară dibăcie de corul tinerimei dirijat de d. Gheorghe Andraș, s'au jucat 2 piese teatrale (»Țiganul la vânat« și »Pe-aici nu se trece«), cari au pus în lumină calitățile frumoase ale multora dintre rolanți. Publicul din Sănnicolaul-mare, fără deosebire de naționalitate și confesiune, a sprijinit cu largă inimă această manifestare culturală, realizându-se pe urma ei un venit de peste 9000 Lei pe seama bisericii noastre de acolo. Președintele comitetului aranjator, păr. Ioan Rahdian, poate fi mândru de rezultatele obținute.

Căutarea paternității. Militând, în legătură cu modificarea codului civil la ordinea zilei, pentru căutarea paternității, interzisă în codul actual al vechiului regat, doctorul Ygrene prezintă într'un număr recent al ziarului „Adevărul” această situație cu adevărat înspăimântătoare: „Numai noi medicii și magistrații știm câte mii de sinucideri, câte mii de pruncucideri infiorătoare, câte abandonări de copii de către părinții lor și câte cazuri de criminalitate la adolescenți sunt la noi în țară pe urma articolului nenorocit al Codului civil care oprește cercetarea paternității“.

Cum se cunosc banii falși de 500 Lei. Un număr recent al »Revistei economice« din Cluj scrie în cauză următoarele: „Sunt hârtii de 500 lei falsificate. Iată cum se cunosc banii falși: La cele bune se văd foarte bine cele două capete, dacă le ții către lumină, pe când la cele false nu. Luăm un creion, scriem pe hârtie numărul tipărit cu negru pe partea stângă a hârtiei și-l înmulțim cu 25. De pildă 375 ori 25

egal 9375. Apoi ne uităm ce fel de literă stă înaintea numărului 375. Să zicem că stă: B. Această fiind litera a doua, scădem doi din 9375, așadară 9375—2 egal 9373. Această sumă o împărțim în două așa: 93 și 73. Una din aceste sume: 93 trebuie să fie aceeași cu numărul din mijloc deasupra banului, iar cealaltă 73 cu numărul din jos.

† **Sofia Decei n. Dopp**, preoteasă văduvă și mama protopopului nostru dela Teaca, s'a stins la 9 Martie c. în anul 87 al vieții sale. O deplâng numeroase rudenii. — Odihnească în pace!

† **Văd. Amalia Cristian n. Ștefan**, o vrednică matronă a Blajului, s'a stins la 27 Martie c. în anul 70 al vieții sale. — Fie-i partea cu dreptii!

Telefonul „Unirii“.

Dr. B. Lugoș. Blajul a fost, se vede, mai privilegiat decât Lugoșul: toți cari am avut carnete în trecut, le avem și acum. Altele nouă nu s'au putut însă câștiga. — Părțile trimise ale catehismului s'au primit și așteptăm și partea din urmă.

M. Sibiu. Eram siguri, că oficiosul Preasfințitului dela DVoastră nu se va da bătut nici în fața documentelor publicate de noi în cauza atitudinii puțin onorabile manifestate față de credincioșii bisericii noastre, care, azi mâine, va ajunge, se vede, că nici cerși să nu mai poată în țara aceasta. Niciodată n'am fi crezut însă că ni-se va face, — și chiar din partea unora cari n'au obiceiul, cum spune, »să umble pe căi oculte« — o vină din faptul, că am reușit să »imprumutăm« din ministerul ocrotirilor sociale textul scrisorilor publicate. Cât privește apoi »sterilitatea« care-i smintește, spuneți-le, vă rugăm, că în comparație nu ne-am gândit, nici acum nici altădată, atât la biserica noastră română unită, cât mai ales la întreaga biserică Romei, din care facem parte. Prin aceasta nici pe departe nu spunem însă, că parohiile noastre ar fi »mai molipsite de veninul învățăturilor pocăitismului decât parohiile ortodoxe«. Și aceasta pentru singurul cuvânt, că oricâtă primejdie ar fi — cum se spune — pe Someș și în Maramurăș, arhiercii bisericii noastre n'au solicitat încă nicidecum brațul puterii civile spre a se scăpa de »eretici«, cum au făcut-o, chiar acum de curând, Preasfințiții ortodoxiei neputincioase.

F. Cluj. Articolul »Morala creștină și școlile Statului« din revista »Renașterea« (Nr. 12) l-am citit și noi cu multă plăcere și ne pare foarte bine, că biserica ortodoxă simte în punctul acesta la fel cu conducătorii bisericii noastre. — Să sperăm deci, că în lupta împotriva »statificării« cu orice preț a școlilor noastre, cele două biserici românești vor putea merge în parlament mână în mână!

T. Tohann Vechiu. N'au încăput nici de astădată Le vom da însă cu toată siguranța în numărul viitor. — Piersând însemnarea Dv. scrieți-ne de nou câte exemplare doriți.

Of. par. Somfalău (Bistrița). Abonamentul pe acest an face 120 Lei, iar pe trecut aveți o restanță de 30 Lei.

T. Sâmbășag. Abonamentul pentru Italia face 200 Lei. — Ziarul l-am trimis, începând cu 1 Ianuarie c.

Dr. R. Arad. Ați trimis mai mult cu Lei 25, pe cari l-am trecut în abonamentul anului viitor.

Of. par. Milașul-mare și Of. par. Petros. În rând — până la sfârșitul acestui an.

Important de știut

Cu deosebire pe timpul schimbărilor climatice de toamnă.

Fața crepată ori înăsprită de vânt, mâinile ori alte organe alterate de frig, revin la normal, devenind albe și frumoase, prin miraculosul *Preparat patentat alui Dr. Biró*

Floarea — Crema-Reginei

Borcan de probă Lei 18
Borcan mare „ 25
Săpun — Floarea-Reginei „ 20

Rheuma, ischias și alte maladii provocate de frig se vindecă prin Preparatul patentat alui Dr. Biró

„CASTANIN“

— Extract de castane — Prețul Lei 20.

Depozit principal: Farmacia Dr. Biró
Cluj Piața Unirii 6.

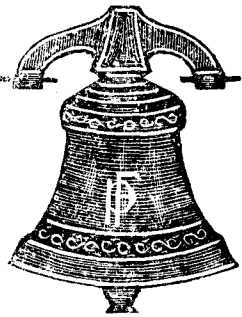
Se poate avea și la toate farmaciile mari și la drogerii!

(86) 8-12.

☛ **Cine dorește să aibă un frumos câștig fără nici un rizic, să comande bilete de loterie pentru „Căminul Presei“ din Cluj.** — Biletele se vând pentru 2 Lei bucata și se găsesc de vânzare pretutindeni. *Biroul central:* Cluj, Piața Unirii 29.

CLOPOTE

Și obiecte bisericesti fără bani, garantate

pentru 50 ani

găsiți numai la:

prima fabrică

de clopote din

România mare

Frații D. W. Popescu & Comp.

Strada Ioan Maiorescu Nr. 9.

BUCUREȘTI. (70) 21-52

Furnizorii Curții Regale și al sfintelor

mitropolii, episcopii și biserici din Ro-

: : : : mânia întreagă. : : :

La biserica parohială gr.-cat. din Blaj este vacant postul de

Cantor.

Doritorii de a ocupa acest post se vor prezenta în persoană la Oficiul parohial gr.-cat. al Blajului alăturând la rugare diploma de cantor. Postul se poate ocupa numai decât.

Salariul după invoială.

(27) 3-3.

CULTIVATORII DE VII

Și toți cei cari doresc

să-și facă vie, să ceară

cu toată încrederea

altor dela

(2) 3-3 **Fundațiunea Laday**

din Petrisat, lângă Blaj.

RECLAMA

este sufletul comerțului

„Unirea“

Nu-i iertat să lipsească de pe masa nimănu!

Abonamente se pot face oricând!

REUMATISMUL

gutta, artrismul, durerile de picioare, de mâini, dureri de șea etc. se vindecă radical cu Reumasol Vorel pomadă antireumatismală, Urotisana ceai diuretic și Thermovata Vorel, vaiă antireumatismală. Se găsește la drog. și farm. — Contra mandat postal de Lei 70 se trimite întreg tratamentul fără alt cheltuială, la care se adaugă gratuit broșura: Cum se vindecă Reumatismul și Gutta. Dep. FARMACIA VOREL PIATRA-

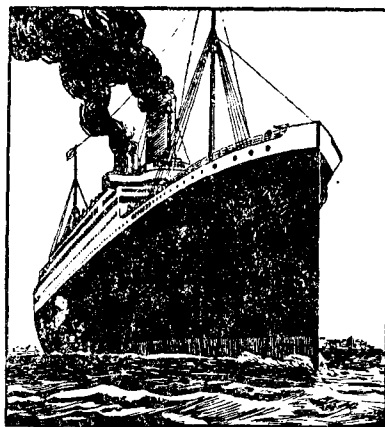
ROYAL MAIL LINE □ PACIFIC LINE □ UNION CASTLE LINE

FONDATA IN ANUL 1839.

Celea mai nouă și moderne vapoare cu trei și patru elici.

CANADA în și AMERICA

Vaporul „OHIO“ pleacă în Halifax Canada din Cherbourg în 3 Aprilie 1924.

Vaporul „Orduna“ pleacă în Halifax Canada din Hamburg Cherbourg în 10 Apr. 1924.

Călătorește comod și cu vapoare luxoase, rapide, cine merge în *Brazilia, Argentina, Uruguay, Peru, Chile, Cuba, Africa de sud și Apusună etc. etc.*

(81) 23-50

In fiecare săptămână pornesc vapoare din *Hamburg, Southampton, Liverpool, Cherbourg, La-Rochelle-Pa-Lice.*

Cereți deslușiri cu încredințare pentru viza pașapoartelor sau altor formalități dela „Compania Tranzit“ București, Calea Griviței 153. Sucursala Timișoara, Hotel Coroana. Bani trimiși din America, Canada și Argentina îi aveți în timp de 8 zile fără nici un onorar.